Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

26 päivänä tammikuuta 2017*

Kuluttajien ja työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelu — Direktiivi 2006/42/EY — Suojalauseke — Kansallinen toimenpide, jolla ruohonleikkuri poistettiin markkinoilta ja jolla kiellettiin sen markkinoille saattaminen — Suojalaitteita koskevat vaatimukset — Yhdenmukaistetun standardin perättäiset versiot — Oikeusvarmuus — Komission päätös, jossa toimenpide todetaan perustelluksi — Oikeudellinen virhe

Asiassa T-474/15,

Global Garden Products Italy SpA (GGP Italy), kotipaikka Castelfranco Veneto (Italia), edustajinaan asianajajat A. Villani, L. D'Amario ja M. Caccialanza,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään aluksi G. Braga da Cruz ja L. Cappelletti, sitten Braga da Cruz ja C. Zadra,

vastaajana,

jota tukee

Latvian tasavalta, asiamiehinään I. Kalniņš ja D. Pelše,

väliintulijana,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta, jossa unionin yleistä tuomioistuinta vaaditaan kumoamaan Latvian Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY mukaisesti toteuttamasta toimenpiteestä GGP Italy spa:n valmistaman ruohonleikkurin markkinoille saattamisen kieltämiseksi 10.6.2015 annettu komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2015/902 (EUVL 2015, L 147, s. 22),

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: S. Gervasoni, joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit L. Madise (esittelevä tuomari) ja Z. Csehi,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 21.9.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Koneista ja direktiivin 95/16/EY muuttamisesta 17.5.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY (uudelleenlaadittu) (EUVL 2006, L 157, s. 24) 11 artiklan säännöksissä säädetään suojalausekkeesta, jonka mukaan erityisesti jäsenvaltion, joka toteaa, että tässä direktiivissä tarkoitettu kone voi saattaa vaaraan ihmisten terveyden ja turvallisuuden, on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet näiden vaarojen ehkäisemiseksi ja ilmoitettava ne Euroopan komissiolle, jotta tämä voi tutkia, ovatko nämä toimenpiteet perusteltuja, ja ilmoittaa tätä koskevan päätöksensä kaikille jäsenvaltioille.

2 Kantaja Global Garden Products Italy SpA (GGP Italy) valmistaa puutarhanhoitokoneita. Se on valmistanut muun muassa sähköruohonleikkurin, joka on nimeltään Stiga Collector 35 EL (C 350, 297352654/S13) (jäljempänä kyseessä oleva ruohonleikkuri), jota se on ilmoituksensa mukaan vienyt moniin jäsenvaltioihin, myös Latviaan.

3 Kantajan laatiman kyseessä olevan ruohonleikkurin EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen, joka on päivätty 3.9.2012 ja joka koskee direktiivin 2006/42 säännösten noudattamista, mukaan koneen on tarkastanut ja todennut vaatimusten mukaiseksi tämän saman direktiivin 14 artiklassa tarkoitettu ilmoitettu laitos, TÜV Rheinland LGA Products GmbH. Viimeksi mainittu on nimenomaan viitannut Euroopan sähkötekniikan standardointikomitean (Cenelec) yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2006, jonka nimi on: ”Sähkökäyttöiset koti- ja vastaavaan käyttöön tarkoitetut laitteet – Turvallisuus – Osa 2-77: Työnnettävien verkkokäyttöisten ruohonleikkureiden erityisvaatimukset (IEC 60355-2-77:1996 (Muutettu))”.

4 Yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 tarkoituksena oli mahdollistaa siinä tarkoitettujen ja sen mukaisten laitteiden osalta sen olettaman olemassaolon osoittaminen, että koneita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 22.6.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/37/EY (EYVL 1998, L 207, s. 1), joka on korvattu direktiivillä 2006/42, liitteessä I mainitut olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset täyttyvät. Kun otetaan huomioon oikeusriidan osatekijät, on täsmennettävä, että kyseisessä liitteessä oleva 1.3.8 kohta kattaa ”suojaustavan valin[nan] liikkuvista osista aiheutuvan riskin torjumiseksi” ja siinä esitetään vaatimuksia suojusten tai turvalaitteiden tyypeille sen mukaan kuin koneiden liikkuvilla osilla on voimansiirtotehtävä tai sen mukaan kuin ne liittyvät prosessiin. Samassa liitteessä olevassa 1.4.1 kohdassa ilmoitetaan yleiset vaatimukset, jotka koskevat suojuksia ja turvalaitteita, joiden on muun muassa ”sijaittava riittävällä etäisyydellä vaaravyöhykkeestä”. Yhdenmukaistetussa standardissa EN 60335-2-77:2006 ei kuitenkaan määrätty tältä osin tarkasta vähimmäisetäisyydestä liikkuvan leikkaavan osan reunan ja leikkaavaa osaa ympäröivän suoja-alueen takasivun välillä (kohta 20.103.1.1).

5 Vuoden 2013 huhtikuussa Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (kuluttajien oikeuksien suojelukeskus, Latvia), jonka Latvian tasavalta on nimennyt direktiivin 2006/42 4 artiklassa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi markkinavalvontaviranomaiseksi, otti kyseessä olevan ruohonleikkurin näytekappaleita Latviaan sijoittautuneelta jakelijalta. Tämä toimenpide kuului markkinoille saatettujen ruohonleikkureiden valvontaa koskevan yhteisen toiminnan yhteyteen, jonka oli vuonna 2011 aloittanut Prosafe (Product Safety Forum of Europe, Euroopan tuoteturvallisuusfoorumi), yhdistys, joka kokoaa yhteen erityisesti kuluttajien oikeuksien suojelukeskuksen kaltaiset kansalliset viranomaiset.

6 Kyseessä olevan vuonna 2013 valmistetun ruohonleikkurin näytekappaleen oli tarkastanut Ljubljanan Slovenski institut za kakovost in meroslovje (Slovenian laatu- ja metrologiakysymyksistä vastaava laitos), joka on direktiivin 2006/42 14 artiklassa tarkoitettu ilmoitettu laitos. Tarkastusselosteesta ilmenee, että tarkastus on suoritettu erityisesti ottaen huomioon kyseisen direktiivin vaatimukset ja yhdenmukaistetun standardin Cenelec EN 60335-2-77:2010, jolla on sama kohde kuin edellä 3 ja 4 kohdassa mainitulla aikaisemmalla yhdenmukaistetulla standardilla EN 60335-2-77:2006, määräykset.

7 Slovenian laatu- ja metrologiakysymyksistä vastaava laitos on todennut, että kyseessä oleva kone ei ole yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2010 vaatimusten mukainen liikkuvan leikkaavan osan reunan ja leikkaavaa osaa ympäröivän suoja-alueen takasivun välisen etäisyyden osalta. Tämän etäisyyden pituudeksi on mitattu 87 mm, vaikka kyseisen standardin kohdassa 20.107.1.1 määrätään nimenomaan vähimmäisetäisyydeksi 120 mm. Laitos on päätellyt viimeksi mainitun toteamuksen perusteella, että direktiivin 2006/42 liitteessä I olevia kohtia 1.3.8 ja 1.4.1 ei ole noudatettu. Nämä kohdat koskevat samaa asiaa kuin direktiivin 98/37 liitteessä I olevat samoin numeroidut kohdat, jotka on mainittu edellä 4 kohdassa, ja ne on kirjoitettu samalla tavalla, kun kyse on vaatimuksesta, jonka mukaan suojusten ja turvalaitteiden ”on sijaittava riittävällä etäisyydellä vaaravyöhykkeestä”. Kuluttajien oikeuksien suojelukeskus (jäljempänä Latvian viranomaiset) on saanut laitoksen selosteen 9.10.2013.

8 Nämä viranomaiset pyysivät 3.12.2013 päivätyllä kirjeellä kyseessä olevan ruohonleikkurin jakelijaa Latviassa ryhtymään vapaaehtoisiin toimiin ”epäluotettavan ruohonleikkurin jakelun estämiseksi Latviassa”.

9 Latvian viranomaiset ilmoittivat myös kantajalle 12.12.2013 päivätyllä kirjeellä kyseessä olevalle ruohonleikkurille suoritetun tarkastuksen tuloksesta ja havaitusta vaatimustenvastaisuudesta, joka koski liikkuvan leikkaavan osan reunan ja suojuksen takasivun välistä etäisyyttä. Viranomaiset pyysivät kantajaa antamaan selityksen tähän vaatimustenvastaisuuteen, selittämään, mihin toimenpiteisiin se aikoi ryhtyä, ja ilmoittamaan, miksi EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa viitattiin yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2006, jota niiden mukaan sovellettiin vuoteen 2011 saakka, vaikka kone oli valmistettu vuonna 2013. Slovenian laatu- ja metrologiakysymyksistä vastaavan laitoksen seloste oli kirjeen liitteenä.

10 Kantaja on väittänyt Latvian viranomaisten kanssa myöhemmin käymänsä kirjeenvaihdon aikana, että yhdenmukaistettu standardi EN 60335-2-77:2010 oli korvannut lopullisesti yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 vasta 1.9.2013, että kyseessä olevaa ruohonleikkuria ei enää valmistettu tämän samaisen päivän jälkeen ja että se oli yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 mukainen. Kantaja on myöntänyt, että 8.4.2011 julkaistussa Euroopan unionin virallisessa lehdessä, jossa yhdenmukaistettu standardi EN 60335-2-77:2010 oli julkaistu ensimmäisen kerran (EUVL 2011, C 110, s. 52), korvatun yhdenmukaistetun standardin viitetiedot sekä tämän standardin luoman vaatimustenmukaisuusolettaman lakkaamispäivä oli jätetty pois yhdenmukaistettujen standardien nimien ja viitenumeroiden taulukosta. Se korosti kuitenkin, että kyseistä päivää koskeva taulukon sarake sisälsi huomautuksen 1, jossa ilmoitettiin, että ”yleensä korvattavan standardin noudattamisesta johtuva vaatimustenmukaisuusolettamus lakkaa päivänä, jona eurooppalainen standardointielin poistaa kyseisen standardin käytöstä” ja että ”tällaisten standardien käyttäjiä pyydet[tiin] kuitenkin kiinnittämään huomiota siihen, että joissakin poikkeustapauksissa asia voi olla toisin”. Tältä osin kantaja on viitannut yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2010 itseensä sisältyviin tietoihin ja Euroopan standardointikomitean (CEN) internet-sivulla oleviin tietoihin, joiden mukaan mainittu käytöstäpoistamispäivä (jäljempänä käytöstäpoistamispäivä) oli tässä tapauksessa 1.9.2013.

11 Latvian viranomaiset ovat puolestaan korostaneet direktiiviin 2006/42 viitaten, että 5 artiklassa säädettiin, että valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan oli ennen koneen markkinoille saattamista varmistettava, että kone täytti samassa direktiivissä yksilöidyt sitä koskevat olennaiset turvallisuus- ja

terveysvaatimukset. Ne muistuttivat, että tämä voitiin tehdä saman direktiivin 7 artiklan mukaisesti Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistun tarkasteltavaan koneeseen sovellettavan yhdenmukaistetun standardin vaatimusten mukaisuutta koskevalla vakuutuksella, joka johti olettamaan siitä, että kone täyttää kyseiset vaatimukset. Tämän puuttuessa asianomaisen olisi pitänyt osoittaa muulla tavalla, että näitä vaatimuksia noudatettiin vähintään vastaavassa määrin kuin mitä yhdenmukaistetun standardin noudattamisesta johtui. Latvian viranomaiset lisäsivät, että koska yhdenmukaistettu standardi EN 60335-2-77:2010 oli julkaistu virallisessa lehdessä 8.4.2011, yhdenmukaistettu standardi EN 60335-2-77:2006 ei ollut enää sovellettavissa vuosina 2012 ja 2013, jotka olivat vastaavasti kyseessä olevan ruohonleikkurin EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen antamisvuosi ja tarkastetun kappaleen valmistusvuosi, ja että sen mukaisuus ei luonut enää olettamaa olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten täyttämisestä. Latvian viranomaisten mukaan yhdenmukaistettu standardi EN 60335-2-77:2010 on tosin vaativampi kuin edellinen mutta se edusti ”tekniikan tilaa” alalla. Slovenian laatu- ja metrologiakysymyksistä vastaavan laitoksen tarkastusseloste osoittaa myös, että kyseessä olevan ruohonleikkurin turvallisuustaso ei ollut vähintään vastaava kuin sovellettavan yhdenmukaistetun standardin noudattamisesta johtuva taso. Latvian viranomaiset ilmoittivat 19.3.2014, että ne aikoivat kieltää sen myynnin.

12 Vuoden 2014 toukokuussa RAPEXissa (muita kuin elintarviketuotteita koskeva yhteisön nopea tietojenvaihtojärjestelmä) julkaistiin kyseistä ruohonleikkuria koskeva ilmoitus. Tässä järjestelmässä, josta on säädetty yleisestä tuoteturvallisuudesta 3.12.2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/95/EY (EYVL 2002, L 11, s. 4), ovat mukana komissio ja jäsenvaltioiden sekä muiden Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolina olevien valtioiden kuluttajansuojaviranomaiset. Se antaa komissiolle mahdollisuuden laatia ja julkaista joka viikko kansallisten viranomaisten ilmoitusten perusteella luettelon tuotteista, jotka merkitsevät vakavaa vaaraa kuluttajien terveydelle ja turvallisuudelle.

13 Kyseessä olevaa ruohonleikkuria koskevassa ilmoituksessa RAPEXille mainitaan kuitenkin ”muun tasoinen vaara” eikä ”vakavaa vaaraa”, kuten muiden viikottaisessa luettelossa mainittujen tuotteiden osalta. Tunnistettu vaara on viiltohaavojen mahdollisuus, ja on ilmoitettu, että ”teriä ei ole riittävästi suojattu”, että ”tämän vuoksi henkilö voi saada viiltohaavan jalkaansa tai käteensä käytön aikana tai suorittaessaan huoltoa” ja että ”tuote ei täytä konedirektiivin ja sovellettavan yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77 vaatimuksia”. Lisäksi ilmoitetaan, että vapaaehtoisia markkinoilta poistamistoimenpiteitä on toteutettu.

14 On täsmennettävä, että direktiivin 2001/95 2 artiklan mukaan markkinoilta poistamisella tarkoitetaan toimenpidettä, jonka tarkoituksena on estää vaarallisen tuotteen jakelu ja esittely sekä sen tarjoaminen kuluttajalle, ja että se eroaa palautusmenettelystä, jolla tarkoitetaan kaikkia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada valmistajan tai jakelijan kuluttajille tai kuluttajien saataville jo toimittamat vaaralliset tuotteet takaisin.

15 Kyseessä olevan ruohonleikkurin jakelija Latviassa ilmoitti 11.6.2014 päivätyllä kirjeellä Latvian viranomaisille, että kone oli poistettu markkinoilta. Lisäksi kantaja vahvisti 28.8.2014 päivätyssä kirjeessä, että se poistaisi Latvian markkinoilta kyseessä olevan ruohonleikkurin saadakseen poistetuksi RAPEXista tuotettaan koskevan ilmoituksen, joka saattoi tahrata sen maineen, ja ilmoitti, ettei sitä ollut enää valmistettu eikä saatettu markkinoille koko Euroopan unionissa 1.9.2013 lähtien.

16 Latvian viranomaiset ilmoittivat 1.7.2014 komissiolle direktiivin 2006/42 11 artiklan 2 kohdan perusteella vapaaehtoisesta toimenpiteestä, joka koski kyseessä olevan ruohonleikkurin poistamista markkinoilta ja sen jättämistä saattamatta markkinoille. Tämän suojalauseketta koskevan artiklan säännöksissä säädetään seuraavaa:

”1. Jos jäsenvaltio toteaa, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluva kone, joka on varustettu CE-merkinnällä ja jolla on EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja jota käytetään sen käyttötarkoituksen mukaisesti tai kohtuudella ennustettavissa olevissa olosuhteissa, voi saattaa vaaraan ihmisten – –

terveyden tai turvallisuuden – –, sen on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet poistaakseen tämän koneen markkinoilta, kieltääkseen tällaisen koneen saattamisen markkinoille ja/tai sen käyttöön ottamisen tai rajoittaakseen sen vapaata liikkuvuutta.

2. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille viipymättä tällainen toimenpide ja sen perustelut sekä erityisesti, johtuuko vaatimustenvastaisuus

a) [liitteessä I mainittujen sovellettavien] olennaisten [terveys- ja turvallisuus]vaatimusten noudattamatta jättämisestä;

– –

3. Komissio kuulee asianomaisia osapuolia viipymättä.

Komissio harkitsee kuulemisen jälkeen, onko jäsenvaltion toteuttama toimenpide perusteltu ja ilmoittaa päätöksensä aloitteen tehneelle jäsenvaltiolle, muille jäsenvaltioille ja valmistajalle tai tämän valtuutetulle edustajalle.

– –

5. Jos kone ei ole vaatimusten mukainen ja se on varustettu CE-merkinnällä, toimivaltaisen jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet CE-merkinnän kiinnittäjää vastaan ja ilmoitettava asiasta komissiolle. Komissio ilmoittaa asiasta muille jäsenvaltioille.

6. Komissio huolehtii, että jäsenvaltioille toimitetaan tieto tämän menettelyn kulusta ja lopputuloksesta.”

17 Latvian viranomaisten ilmoituslomakkeessa ilmoitetaan direktiivin 2006/42 liitteessä I olevassa 1.3.8 ja 1.4.1 kohdassa mainittujen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten, joiden sisältö on palautettu mieleen edellä 4 ja 7 kohdassa, noudattamatta jättämisestä koneen liikkuvilta osilta suojaaviin suojuksiin ja turvalaitteisiin nähden. Siinä täsmennetään, että on suoritettu testi yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2010 vaatimuksiin nähden ja että tältä osin on havaittu riittämätön etäisyys liikkuvan leikkaavan osan reunan ja leikkaavaa osaa ympäröivän suoja-alueen takasivun välillä, mikä vaikuttaa kyseessä olevan ruohonleikkurin normaaliin toimintaan. Lomakkeessa ilmoitetaan myös, että jakelija on toteuttanut markkinoilta poistamista ja markkinoille saattamatta jättämistä koskevia vapaaehtoisia toimenpiteitä ja että valmistajalle on ilmoitettu 12.12.2013 päivätyllä kirjeellä. Edellä 7 kohdassa mainittu Slovenian laatu- ja metrologiakysymyksistä vastaavan laitoksen tarkastusseloste oli lomakkeen liitteenä.

18 Komissio kehotti 24.9.2014 päivätyllä kirjeellä direktiivin 2006/42 11 artiklan 3 kohdan säännösten mukaisesti ja markkinoille saattamista koskevaan kieltoon viitaten kantajaa esittämään huomautuksensa Latvian viranomaisten ilmoituksen johdosta ja vetosi standardin EN 60335-2-77:2010 vaatimustenvastaisuuksiin, jotka oli tuotu esiin Slovenian laatu- ja metrologiakysymyksistä vastaavan laitoksen tarkastusselosteessa. Komissio ehdotti tässä kirjeessä, että kantaja tapaisi sen yksiköiden edustajia.

19 Kantaja vastasi 4.10.2014 päivätyllä kirjeellä komissiolle, että kyseessä olevaa ruohonleikkuria ei ollut enää valmistettu 1.9.2013 lähtien ja että sitä ei enää myyty, koska tuote oli nimenomaan poistettu jakelijoilta ja jälleenmyyjiltä Latviassa. Kantaja lisäsi, että sen mielestä kyseessä oleva ruohonleikkuri täytti konedirektiivin vaatimukset, sellaisena kuin sitä sovellettiin koneen valmistuksen ja markkinoille saattamisen ajankohtana.

20 Näissä olosuhteissa komissio teki 10.6.2015 täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2015/902 Latvian Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY mukaisesti toteuttamasta toimenpiteestä GGP Italy spa:n valmistaman ruohonleikkurin markkinoille saattamisen kieltämiseksi (EUVL 2015, L 147, s. 22; jäljempänä riidanalainen päätös).

21 Komissio vetosi riidanalaisessa päätöksessä erityisesti Latvian viranomaisten ilmoitukseen ja totesi, että nämä olivat toteuttaneet toimenpiteen, jolla kielletään kyseessä olevan ruohonleikkurin saattaminen markkinoille, että ruohonleikkurissa oli direktiivin 2006/42 mukainen CE-merkintä, että se ei kuitenkaan täyttänyt asiakirjojen perusteella kyseisen direktiivin liitteessä I olevassa 1.3.8 kohdassa ja 1.4.1 kohdassa säädettyjä olennaisia terveys- ja turvallisuusvaatimuksia ”sillä perusteella, että koneen takasivun ja pyörivän terän kärjen välinen etäisyys [oli] liian lyhyt, minkä vuoksi kone ei toimi[nut] turvallisesti”, että valmistaja oli vedonnut vapaaehtoiseen Latvian markkinoilta poistamiseen ja että toteutettua kansallista toimenpidettä oli pidettävä perusteltuna. Riidanalainen päätös on osoitettu jäsenvaltioille.

22 Vuoden 2015 heinäkuussa Ruotsin viranomaiset julkaisivat riidanalaiseen päätökseen vedoten tiedotteen, jossa ilmoitettiin, ettei kyseessä olevaa ruohonleikkuria saanut myydä eikä käyttää.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

23 Kantaja nosti käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 17.8.2015 toimittamallaan kannekirjelmällä.

24 Kantaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 16.10.2015 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla välitoimihakemuksen riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseksi ja muiden tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamiseksi. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti hylkäsi tämän hakemuksen 10.12.2015 antamallaan määräyksellä GGP Italy v. komissio (T-474/15, EU:T:2015:958) ja määräsi, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

25 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 16.11.2015 toimittamallaan asiakirjalla Latvian tasavalta pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin väliintulijana komission vaatimusten tukemiseksi. Unionin yleisen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 16.12.2015 tekemällään päätöksellä tämän väliintulohakemuksen.

26 Unionin yleinen tuomioistuin päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.

27 Osapuolten lausumat ja vastaukset unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 21.9.2016 pidetyssä istunnossa.

28 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— toteuttaa muut tarpeelliset toimenpiteet

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

29 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

30 Latvian tasavalta vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen.

Oikeudellinen arviointi

Vaatimuksen, jolla pyritään siihen, että unionin yleinen tuomioistuin ”toteuttaa muut tarpeelliset toimenpiteet”, tutkittavaksi ottaminen

31 Unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklasta, jota sovelletaan unionin yleiseen tuomioistuimeen kyseisen perussäännön 53 artiklan mukaan, sekä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklasta seuraa, että kannekirjelmässä on mainittava selkeästi ja täsmällisesti oikeudenkäynnin kohde, vaatimukset sekä yhteenveto esitetyistä kanneperusteista, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleinen tuomioistuin voi harjoittaa valvontaansa. Tästä johtuu, että kannekirjelmässä esitetyt vaatimukset on muotoiltava täsmällisesti ja yksiselitteisesti, jottei tuomioistuin lausuisi kanteen ulkopuolelta tai jättäisi lausumatta jostakin perusteesta (ks. vastaavasti tuomio 14.12.1962, Meroni v. korkea viranomainen, 46/59 ja 47/59, EU:C:1962:44, s. 801; tuomio 10.5.2012, komissio v. Viro, C-39/10, EU:C:2012:282, 24 kohta ja määräys 13.4.2011, Planet v. komissio, T-320/09, EU:T:2011:172, 22 kohta).

32 Käsiteltävässä asiassa kuitenkin kantajan esittämä vaatimus, jonka sanamuodon mukaan unionin yleisen tuomioistuimen olisi ”toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet”, ei selvästikään vastaa edellä olevassa kohdassa mieleen palautettuja vaatimuksia. Se on näin ollen jätettävä tutkimatta.

Asiakysymys

33 Kantaja esittää kaksi kanneperustetta kumoamiskanteensa tueksi. Sen mukaan yhtäältä direktiivin 2006/42 20 artiklaa on rikottu siltä osin kuin komissio on tehnyt riidanalaisen päätöksen niihin tämän artiklan vaatimuksiin nähden sääntöjenvastaisen menettelyn päätteeksi, joilla pyritään varmistamaan asianomaisten puolustautumisoikeudet. Toisaalta saman direktiivin 5 artiklan 1 kohtaa, 6 artiklan 1 kohtaa, 7 artiklaa ja 11 artiklaa, jotka sisältävät säännöksiä, joiden tarkoituksena on antaa koneiden valmistajille mahdollisuus osoittaa, että niiden tuotteet ovat olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten ja muiden kyseisessä direktiivissä säädettyjen vaatimusten mukaisia, ja myydä niitä siten vapaasti unionissa sekä sallia viranomaisille tietyin edellytyksin suojatoimenpiteiden toteuttaminen, on myös rikottu.

Kanneperuste, joka koskee direktiivin 2006/42 20 artiklan rikkomista

34 Direktiivin 2006/42 20 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin nojalla toteutetut toimenpiteet, joilla rajoitetaan tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien koneiden markkinoille saattamista ja/tai käyttöönottamista, on perusteltava yksityiskohtaisesti. Tällaisesta toimenpiteestä on ilmoitettava mahdollisimman pian asianomaiselle osapuolelle, jolle on samalla ilmoitettava kyseisen jäsenvaltion voimassa olevan lainsäädännön mukaisista muutoksenhakukeinoista sekä niiden määräajoista.”

35 Tältä osin kantaja väittää, että sille ei ole ilmoitettu kyseessä olevan ruohonleikkurin markkinoilta poistamista ja markkinoille saattamisen kieltämistä koskevasta Latvian viranomaisten päätöksestä, jonka perusteella komissio on tehnyt riidanalaisen päätöksen. Latvian hallituksen väliintulokirjelmässä ilmoitetaan lisäksi, ettei mitään sitovaa lopullista päätöstä ollut tehty ennen komission puoleen kääntymistä. Komissio on siis vahvistanut olemattoman päätöksen ja siten riidanlainen päätös on myös lainvastainen. Tämän vuoksi mitään direktiivin 2006/42 20 artiklan vaatimuksista ei ole noudatettu. Varsinkaan muutoksenhakukeinoista Latviassa ei ollut ilmoitettu eivätkä ne olleet käytettävissä, kun

otetaan huomioon edellä esitetty. Komissio on tyytynyt, kuten puolustuskirjelmästä paljastuu, tarkastamaan puhtaasti muodollisesti ainoastaan Latvian viranomaisten sille lähettämän lomakkeen perusteella näiden kyseessä olevan ruohonleikkurin suhteen toteuttamista toimenpiteistä väitetysti tehdyn ilmoituksen jakelijalle Latviassa ja valmistajalle. Tämän lomakkeen tiedot ovat itse asiassa epäselviä ja jopa virheellisiä tai ristiriidassa Latvian hallituksen väliintulokirjelmässään antamien selitysten kanssa erityisesti, mitä tulee jakelijan suhteen toteutettuun toimenpiteeseen ja sen ilmoittamiseen valmistajalle, eivätkä ne sitä paitsi vastaa toimenpiteen luonteen osalta sitä, minkä komissio on hyväksynyt riidanalaisessa päätöksessä. Viimeksi mainitussa otetaan nimittäin huomioon ainoastaan markkinoille saattamisen kieltäminen eikä markkinoilta poistamista, joka lomakkeessa kuitenkin mainitaan.

36 Komission mukaan kanneperuste ei koske riidanalaista päätöstä vaan Latvian viranomaisten toteuttamaa toimenpidettä. Se katsoo, että sitä ei voida ottaa tutkittavaksi. Toissijaisesti komissio esittää, että sen tehtävänä ei ole direktiivin 2006/42 11 artiklan, joka koskee jäsenvaltion aloitteesta käynnistyvää suojamekanismia, soveltamisen yhteydessä valvoa kaikilta osin kansallisten toimenpiteiden laillisuutta, mikä kuuluu kansallisille tuomioistuimille, vaan tarkistaa, ovatko kyseiset toimenpiteet asiallisesti perusteltuja. Komissio viittaa tältä osin 15.7.2015 annettuun tuomioon CSF v. komissio (T-337/13, EU:T:2015:502, 100 kohta). Komissio lisää, että kantaja ei ole maininnut menettelyllisistä ongelmista kansallisten viranomaisten kanssa kääntyessään sen puoleen. Se, että riidanalaisessa päätöksessä mainitaan ainoastaan markkinoille saattamista koskeva kielto eikä markkinoilta poistamista, johtuu siitä, että kantaja itse toteutti markkinoiltapoistamistoimenpiteitä, jotka ilmoitettiin jo 28.8.2014 Latvian viranomaisille, ja että päätöksellä pyritään kieltämään kyseessä olevan koneen mahdollinen saattaminen uudestaan markkinoille missä tahansa unionin jäsenvaltiossa.

37 Latvian hallitus väittää puolestaan, että Latvian viranomaiset ovat noudattaneet kansallista menettelyä ja että ne ovat edellä 11 kohdassa mainitussa 19.3.2014 päivätyssä kirjeessään perustelleet kantansa ja ilmoittaneet rajoittavasta toimenpiteestä. Ne eivät ole kuitenkaan toteuttaneet lopullista toimenpidettä, johon voidaan hakea kansallisesti muutosta, odottaakseen, vahvistaako komissio niiden kannan vai ei direktiivin 2006/42 11 artiklan soveltamisen yhteydessä.

38 On aivan aluksi syytä myöntää – päinvastoin kuin komissio pääasiallisesti väittää – että käsiteltävän kanteen kohteena on riidanalainen päätös eikä Latvian viranomaisten toteuttama toimenpide, vaikka kanne perustuu näiden toiminnan arvosteluun. Se on todella esitetty riidanalaiseen päätökseen kohdistuvana muutoksenhakukeinona ja siinä väitetään, että komissio on rikkonut direktiivin 2006/42 20 artiklaa todetessaan perustelluksi sellaisen kansallisen toimenpiteen, joka itse on toteutettu tämän säännöksen vastaisesti. Näin ollen ei voida katsoa, että käsiteltävä kanneperuste olisi jätettävä tutkimatta, eikä sitä voida suoralta kädeltä pitää tehottomana, kuten komissio on istunnossa väittänyt.

39 Asiakysymyksestä on muistutettava, kuten on jo todettu komission mainitsemassa 15.7.2015 annetussa tuomiossa CSF v. komissio (T-337/13, EU:T:2015:502, 100 kohta), että komission asiana ei ole direktiivin 2006/42 11 artiklan 3 kohdan perusteella tehdyn riidanalaisen päätöksen kaltaisen päätöksen tekemisen yhteydessä valvoa kaikkien näkökohtien osalta niiden kansallisten toimenpiteiden laillisuutta, jotka johtavat mainitussa artiklassa säädetyn suojalausekemenettelyn soveltamiseen. Tältä osin kyseisen direktiivin 20 artiklassa, jonka rikkomiseen kantaja vetoaa, on nimenomainen maininta ”kyseisen jäsenvaltion voimassa olevan lainsäädännön mukaisista muutoksenhakukeinoista”, mikä ilmaisee yhtäältä, että se koskee direktiivin perusteella toteutettuja kansallisia toimenpiteitä, ja toisaalta, että niiden valvonta kuuluu kansallisille tuomioistuimille. Tällä artiklalla ei siis perusteta velvollisuuksia komissiolle.

40 Direktiivin 2006/42 11 artiklan 3 kohdan soveltamisen yhteydessä komission tehtävä on ensi sijassa tarkistaa, ovatko jäsenvaltion sille ilmoittamat tarvittavat toimenpiteet oikeudellisesta ja tosiseikkoja koskevasta näkökulmasta perusteltuja sen välttämiseksi, että kone voisi saattaa vaaraan, kuten saman artiklan 1 kohdassa todetaan, ihmisten tai joissakin tapauksissa kotieläinten terveyden tai turvallisuuden tai omaisuuden tai ympäristön (tuomio 15.7.2015, CSF v. komissio, T-337/13,

EU:T:2015:502, 101 kohta). Vastauksena kantajan istunnossa esittämään argumenttiin on korostettava, että edellä mainitussa tuomiossa sen väitteen yhteydessä tehty analyysi, jonka mukaan kansalliset viranomaiset olivat loukanneet yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, on aivan yhtä merkityksellinen käsiteltävässä asiassa, jossa kansallisten viranomaisten väitetään rikkoneen direktiivin säännöstä. Molemmissa asioissa on nimittäin kyse siitä, että kansalliset viranomaiset ovat mahdollisesti jättäneet noudattamatta unionin oikeuden periaatteita tai sääntöjä, joiden noudattamista kansallisten tuomioistuinten on valvottava.

41 Siten kantajan väitteet, joiden mukaan komissio on rikkonut direktiivin 2006/42 20 artiklaa hyväksyessään kansallisen toimenpiteen, joka on toteutettu tämän säännöksen vastaisesti, eivät voi menestyä.

42 Vastauksena kantajan esittämään väitteeseen, joka koskee Latvian hallituksen menettelyn aikana esittämiä seikkoja ja jonka mukaan komissio ei voinut myöskään direktiivin 2006/42 20 artiklaa rikkomatta hyväksyä kansallista päätöstä, joka ei ole sitova tai jota ei ole edes olemassa, on lisäksi täsmennettävä, että mikään ei estä sitä, että ”tarvittavat toimenpiteet”, jotka jäsenvaltion on toteutettava ja ilmoitettava komissiolle tämän direktiivin 11 artiklassa säädetyn suojalausekkeen mukaisesti, ovat muodoltaan toimenpiteitä, jotka eivät ole yksipuolisia tai välittömästi sitovia. Sitä paitsi, jos tällaiset toimenpiteet eivät kuuluisi kyseisen suojalausekkeen soveltamisalaan, sen ulottuvuus voisi olla merkittävästi suppeampi, sillä komissio ja muut jäsenvaltiot kuin koneessa vaaran havainnut jäsenvaltio eivät olisi tietoisia vaarasta, sen vuoksi, että kyseisen koneen valmistaja, tämän valtuutettu edustaja tai jakelijat olisivat toteuttaneet vapaaehtoisia toimenpiteitä tai noudattaneet itse ei-sitovia toimenpiteitä. Siten siitä ilmoittaminen, kuten käsiteltävässä asiassa, että jakelija on kansallisten viranomaisten toimenpiteen johdosta toteuttanut markkinoilta poistamista tai markkinoille saattamatta jättämistä koskevia vapaaehtoisia toimenpiteitä, on ilmoitus tarvittavasta toimenpiteestä, joka voi antaa aiheen direktiivin 2006/42 11 artiklan 3 kohdan perusteella tehtyyn komission päätökseen.

43 Edellä esitetystä seuraa, että kanneperuste, jonka mukaan komissio on rikkonut direktiivin 2006/42 20 artiklaa, on hylättävä perusteettomana.

Kanneperuste, joka koskee direktiivin 2006/42 5 artiklan 1 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan, 7 artiklan ja 11 artiklan rikkomista

44 Niistä direktiivin 2006/42 säännöksistä, joihin kantaja vetoaa, 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on ennen koneen markkinoille saattamista tai käyttöönottoa varmistettava muun muassa, että kone täyttää kyseisen direktiivin liitteessä I esitetyt sitä koskevat olennaiset turvallisuus- ja terveysvaatimukset, suoritettava asianmukainen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely, laadittava EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja kiinnitettävä koneeseen CE-merkintä. Direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltiot eivät saa kieltää, rajoittaa tai estää sellaisten koneiden saattamista markkinoille tai ottamista käyttöön, jotka täyttävät direktiivin vaatimukset. Direktiivin 7 artiklassa säädetään erityisesti, että jäsenvaltioiden on pidettävä tämän direktiivin säännösten mukaisina koneita, joissa on CE-merkintä ja joita seuraa EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus, ja että jos kone on valmistettu sellaisen yhdenmukaistetun standardin mukaisesti, jonka viitteet tai viitetiedot komissio on julkaissut Euroopan unionin virallisessa lehdessä, sen oletetaan täyttävän kyseisen yhdenmukaistetun standardin kattamat olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset. On muistutettava, että itse yhdenmukaistettu standardi on määritelty 2 artiklassa ja sillä tarkoitetaan ”teknistä eritelmää, jonka standardointielin eli Euroopan standardointikomitea (CEN), Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (Cenelec) tai Euroopan telealan standardointilaitos (ETSI) on vahvistanut ja joka on hyväksytty komission antamalla valtuutuksella teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetussa

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/34/EY [(EYVL 1998, L 204, s. 37)] säädetyn menettelyn mukaisesti ja joka ei ole pakottava". Lopuksi direktiivin 2006/42 11 artiklassa, joka toistetaan osittain edellä 16 kohdassa, määritellään suojalausekkeen soveltamisen edellytykset.

45 Kantaja katsoo pääasiallisesti, että komissio on rikkonut edellä mainittuja säännöksiä kieltäytymällä Latvian viranomaisten kieltäytymisen jälkeen hyväksymästä sitä, että kyseessä olevan ruohonleikkurin voitiin olettaa täyttävän direktiivissä 2006/42 säädetyt olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset ennen 1.9.2013 tapahtuneen markkinoille saattamisen tai käyttöönoton osalta, koska se oli yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 mukainen.

46 Koska asiaa koskevien eri säädösten ajallista soveltamista koskevalla kysymyksellä on merkityksensä tarkasteltaessa käsiteltävää kanneperustetta ja osapuolten sen suhteen esittämiä väitteitä, on tarpeen palauttaa mieleen seuraavat päivämäärät:

— vuodesta 1993 alkaen: ensimmäisen konedirektiivin ja sen muutosten, joista konsolidoituina syntyi direktiivi 98/37, soveltaminen;

— 9.6.2006: direktiivi 2006/42 julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä;

— 6.11.2007: yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 ensimmäinen julkaisu Euroopan unionin virallisessa lehdessä;

— 28.3.2009: yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 viimeinen julkaisu Euroopan unionin virallisessa lehdessä;

— 29.12.2009: direktiivin 98/37 kumoaminen ja direktiivin 2006/42 täytäntöönpanotoimenpiteiden soveltamisen alkamispäivä;

— 8.4.2011: yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2010 ensimmäinen julkaisu Euroopan unionin virallisessa lehdessä;

— 3.9.2012: kyseessä olevan ruohonleikkurin EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus, jossa viitataan yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2006;

— 1.9.2013: Cenelecin vahvistama yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 käytöstäpoistamispäivä.

47 Komissio väitti istunnossa aluksi, että kantajan esittämä kanneperuste oli tehoton. Sen mukaan riidanalaisella päätöksellä nimittäin kielletään kyseessä olevan ruohonleikkurin saattaminen tulevaisuudessa uudelleen markkinoille koko unionissa ja on selvää, että kone ei ollut riidanalaisen päätöksen tekoajankohtana vuoden 2015 kesäkuussa direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukainen riippumatta siitä kysymyksestä, voitiinko sen olettaa täyttävän nämä vaatimukset 31.8.2013 saakka sillä perusteella, että se oli yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 vaatimusten mukainen.

48 Kantaja muistuttaa puolestaan, että "työnnettäviä verkkokäyttöisiä ruohonleikkureita" koskevan yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 korvanneen standardin eli yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2010 viitetiedot julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 8.4.2011 ilman, että komissio ilmoitti nimenomaisesti korvatun standardin antaman vaatimustenmukaisuusolettaman lakkaamispäivän niiden yhdenmukaistettujen standardien nimien ja viitenumeroiden taulukon asianmukaisessa sarakkeessa, joita tämä julkaisu koski. Näissä olosuhteissa on kantajan mukaan syytä viitata tämän sarakkeen huomautukseen 1, jossa ilmoitetaan, että "yleensä korvattavan standardin noudattamisesta johtuva vaatimustenmukaisuusolettamus lakkaa päivänä, jona eurooppalainen standardointielin poistaa kyseisen standardin käytöstä" ja että "tällaisten standardien

käyttäjiä pyydetään kuitenkin kiinnittämään huomiota siihen, että joissakin poikkeustapauksissa asia voi olla toisin". Kantaja katsoo, että yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 käytöstäpoistamispäivä on todella, sellaisena kuin se sisältyy useisiin standardointielimen asiakirjoihin ja standardiin EN 60335-2-77:2010 itseensä, 1.9.2013.

49 Kantaja lisää, että 8.4.2011 ja 31.8.2013 välisenä ajanjaksona molemmat yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77 versiot, vuoden 2006 versio ja vuoden 2010 versio, voivat mahdollistaa niissä tarkoitettujen koneiden osalta olettaman direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisuudesta. Tällainen päällekkäisen voimassaolon ajanjakso, joka vastaa lisäksi ajanjaksoa, jonka kuluessa yhdenmukaistetun standardin uuden version kanssa yhteensoveltumattomat kansalliset standardit voidaan edelleen pitää voimassa, on välttämätön, jotta koneiden valmistajilla olisi aikaa mukauttaa tuotteensa ja tarvittaessa prosessinsa ja tuotantovälineensä yhdenmukaistetun standardin uuden version vaatimuksiin ja aikaa saada myydyksi korvatun standardin vaatimusten mukaiset koneet. Kantajan mukaan olisi uskomatonta kuvitella, että 8.4.2011 lähtien, joka on yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2010 julkaisemispäivä, yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 mukaisesti suunniteltuja koneita ei yhtäkkiä voitaisi enää valmistaa eikä myydä ja että tuotteita, jotka ovat epävirallisen yhdenmukaistetun standardin mukaisia, olisi valmistettava ja myytävä joitakin päiviä aikaisemmin.

50 Kantaja myöntää, että komissio voi poikkeuksellisista syistä vahvistaa yhdenmukaistetun standardin aikaisemman version nojalla annetun vaatimustenmukaisuusolettaman lakkaamispäivän käytöstä poistamispäivää aikaisemmaksi tai myöhemmäksi päiväksi mutta tässä tilanteessa komission olisi nimenomaan ilmoitettava tämä yhdenmukaistetun standardin uutta versiota koskevan julkaisun asianmukaisessa sarakkeessa Euroopan unionin virallisessa lehdessä, mitä käsiteltävässä asiassa ei ole tapahtunut.

51 Kantaja nojautuu väitteensä tueksi erityisesti kahteen komission julkiseen asiakirjaan, joita ovat "Konedirektiivin 2006/42/EY soveltamisopas – toinen painos, kesäkuu 2010" (161 kohta, jonka otsikko on "Tekniikan tila") ja "Sininen opas – EU:n tuotesääntöjen täytäntöönpano-opas 2014" (4.1.2.6 kohta, jonka otsikko on "Yhdenmukaistettujen standardien tarkistaminen").

52 Siltä osin kuin komission puolustuksekseen esittämissä väitteissä edellytetään, ettei 29.12.2009 ja 8.4.2011 välisenä aikana ollut mitään yhdenmukaistettua standardia, joka olisi antanut "takaa työnnettäville sähkökäyttöisille ruohonleikkureille" olettaman direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisuudesta, kantaja korostaa, että tällaisten koneiden valmistajilla oli tuskin muuta vaihtoehtoa kuin viitata edelleen viimeisimpään julkaistuun yhdenmukaistettuun standardiin eli standardiin EN 60335-2-77:2006 osoittaakseen näiden vaatimusten täyttyvän, varsinkin kun tämä standardi oli saatettu osaksi kansallisia oikeusjärjestyksiä, erityisesti Italian oikeusjärjestystä, jonka osa se on, ja että kansalliset täytäntöönpanostandardit voivat pysyä voimassa korvaavassa yhdenmukaistetussa standardissa ilmoitettuun käytöstä poistamispäivään saakka. Mitä tulee 8.4.2011 jälkeiseen ja kyseiseen käytöstäpoistamispäivään ulottuvaan ajanjaksoon, yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 kansallisten täytäntöönpanostandardien pysyminen voimassa osoittaa, että oli vielä mahdollista viitata sen vaatimuksiin, vaikka valmistajat voivat myös viitata uuteen yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2010.

53 Komissio puolestaan kiistää Latvian hallituksen tukemana kantajan argumentit kanneperusteen aineellisen arvioinnin osalta. Se korostaa, että direktiivillä 2006/42 korvattiin direktiivi 98/37 ja että jäsenvaltioiden oli direktiivin 2006/42 26 artiklan mukaisesti sovellettava viimeksi mainitun säännöksiä 29.12.2009 alkaen, joka on direktiivin 98/37 kumoamispäivä. Sen mukaan yhdenmukaistettu standardi EN 60335-2-77:2006 oli kuitenkin laadittu vain, jotta olisi mahdollista aikaansaada olettama direktiivissä 98/37 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisuudesta. Sen perusteella ei ollut koskaan mahdollista luoda tällaista olettamaa direktiivin 2006/42 nojalla asetettujen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten suhteen. Tämä selittää sen, että ne julkaisut Euroopan unionin virallisessa lehdessä, joissa mainitaan yhdenmukaistettu standardi EN 60335-2-77:2010 ja jotka

kaikki koskevat direktiivin 2006/42 soveltamisalaan kuuluvia yhdenmukaistettuja standardeja, erityisesti 8.4.2011 julkaistua yhdenmukaistettua standardia, jossa mainitaan ensimmäistä kertaa kyseinen standardi, eivät sisällä mainintaa yhdenmukaistetusta standardista EN 60335-2-77:2006 korvattuja standardeja koskevien taulukoiden sarakkeissa. Näin ollen toiseen näistä sarakkeista kirjatulla huomautuksella 1, joka koskee korvatun standardin vaatimustenmukaisuusolettaman lakkaamispäivää ja johon kantaja on vedonnut väittääkseen, että se voi viitata yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2006 viimeksi mainitulle määrättyyn käytöstäpoistamispäivään saakka, ei ole merkitystä käsiteltävässä asiassa. Yleensä standardointielinten antamilla käytöstäpoistamispäiviä koskevilla tiedoilla ei ole mitään merkitystä määritettäessä sitä, voiko yhdenmukaistettu standardi luoda olettaman sovellettavien olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten täyttämisestä, niin kauan kuin komissio ei esitä näitä päiviä yhdenmukaistettuja standardeja koskevissa julkaisuissa.

54 Komissio esittää, että ”takaa työnnettävien sähkökäyttöisten ruohonleikkureiden” valmistajat ovat siten kokeneet kolme erilaista ajanjaksoa, mitä tulee sen todistamiseen, että niiden tuotteet täyttävät perättäisissä asiaa koskevissa direktiiveissä säädetyt olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset. Direktiivin 98/37 viimeiseen soveltamispäivään 28.12.2009 saakka ne voivat viitata yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2006 tässä direktiivissä säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimustenmukaisuutta koskevan olettaman soveltamiseksi niiden tuotteisiin. Koska direktiivi 2006/42 oli korvannut direktiivin 98/37 mutta mitään direktiivin 2006/42 nojalla sovellettavaa yhdenmukaistettua standardia ”takaa työnnettävien sähkökäyttöisten ruohonleikkureiden” osalta ei ollut vielä julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valmistajien olisi pitänyt 29.12.2009 lukien ja 8.4.2011 saakka osoittaa koneidensa täyttävän direktiivissä 2006/42 säädetyt olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset millä tahansa yhdenmukaistettuun standardiin viittaamiseen nähden vaihtoehtoisella keinolla, muun muassa viittaamalla tuotteen teknisissä asiakirjoissa muihin teknisiin standardeihin ja eritelmiin, esimerkiksi kansallisiin sääntöihin, eurooppalaisiin tai kansainvälisiin ei-yhdenmukaistettuihin standardeihin taikka valmistajan omiin teknisiin eritelmiin. Lopuksi 8.4.2011 jälkeen valmistajien oli mahdollista hyötyä direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisuutta koskevasta olettamasta viittaamalla yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2010. Näin ollen syyskuussa 2012 annetussa kyseessä olevan ruohonleikkurin EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa ei ollut mahdollista viitata yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2006 sen osoittamiseksi, että direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten oletetaan täyttyvän. Tällainen olettama ei voi komission mukaan myöskään koskea vuonna 2013 tämän standardin mukaisesti valmistettuja kappaleita.

55 On syytä tarkastella heti alkuun istunnossa esitettyä komission argumenttia, jonka mukaan kantajan esittämä toinen kumoamisperuste olisi tehoton, sillä riidanalaisessa päätöksessä kielletään kyseessä olevan ruohonleikkurin saattaminen uudelleen markkinoille päätöksen julkaisemisesta vuoden 2015 kesäkuussa alkaen, mikä on myöhäisempi ajanjakso kuin kyseisessä kanneperusteessa tarkoitettu osaa vuosista 2012 ja 2013 koskeva ajanjakso.

56 Tätä argumenttia ei voida hyväksyä.

57 Tarkasteltava kanneperuste kohdistuu nimittäin päätökseen, jolla on vahvistettu vuonna 2012 tai ennen 1.9.2013 markkinoille saatettua konetta koskeva kansallisten viranomaisten arviointi, jonka mukaan viimeksi mainittu ei täyttänyt direktiivissä 2006/42 säädettyjä olennaisia terveys- ja turvallisuusvaatimuksia sen vuoksi, ettei se ollut yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2010 mukainen, vaikka sen valmistaja vetosi näiden vaatimusten mukaisuutta koskevaan olettamaan sillä perusteella, että se oli yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 mukainen. Näin ollen tarkasteltava kanneperuste, jolla pyritään riitauttamaan suoraan kyseinen arviointi, ei voi olla tehoton, jos se osoittautuu perustelluksi. Ohimennen voidaan lisätä, että kantajalla on ollut ja on edelleen oikeussuojan tarve riidanalaiseen päätökseen nähden – vaikka se on vahvistanut, että kyseessä oleva ruohonleikkuri on vapaaehtoisesti poistettu markkinoilta ja jätetty saattamatta markkinoille – siltä osin kuin riitautettu arviointi johtaa varmasti sen maineen vahingoittumiseen, kun otetaan huomioon

erityisesti kyseessä olevan ruohonleikkurin merkin tunnettuus, ja siltä osin kuin se on jo nyt saanut Ruotsin viranomaiset ilmoittamaan, ettei tätä konetta saanut enää käyttää. Kantajan oikeussuojan tarve on edelleen olemassa myös siltä osin kuin riidanalaisen päätöksen mahdollisen kumoamisen avulla voitaisiin estää väitetyn lainvastaisuuden toistuminen (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 19.9.1985, Hoogovens Groep v. komissio, 172/83 ja 226/83, EU:C:1985:355, 19 kohta ja tuomio 28.5.2013, Abdulrahim v. neuvosto ja komissio, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 61–83 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

58 Mitä sitten tulee kanneperusteen aineelliseen tutkimiseen, on aluksi muistutettava, että viittaus yhdenmukaistettuun standardiin on vain yksi valmistajan käytettävissä olevista mahdollisuuksista sen osoittamiseksi, että jokin sen kone täyttää asiaa koskevassa direktiivissä säädetyt olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset. Sekä direktiivin 98/37 8 artiklassa ja liitteissä V tai VI että direktiivin 2006/42 12 artiklassa ja liitteissä VII, VIII, IX tai X säädetään nimittäin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, jotka eivät välttämättä perustu yhdenmukaistettuihin standardeihin, joiden viitetiedot on julkaistu.

59 Käsiteltävässä asiassa komissio on kuitenkin yhtäältä perustanut päätelmänsä direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten noudattamatta jättämisestä ainoastaan toteamukseen kyseessä olevan ruohonleikkurin yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2010 vaatimusten vastaisuudesta, kuten riidanalaisesta päätöksestä ja edellä 18 kohdassa mainitusta kirjeestä ilmenee. Toisaalta kantaja ei puolestaan ole pyrkinyt Latvian viranomaisissa eikä komissiossa käydyn menettelyn aikana osoittamaan kyseessä olevan ruohonleikkurin täyttävän direktiivissä 2006/42 säädetyt olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset muutoin kuin viittaamalla yhdenmukaistettuun standardiin EN 60335-2-77:2006. On siis tutkittava, voiko tämä viimeksi mainittu yhdenmukaistettu standardi, jonka vaatimusten täyttämistä komissio ja Latvian viranomaiset eivät ole kyseessä olevan ruohonleikkurin osalta kyseenalaistaneet, luoda sen hyväksi olettaman direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisuudesta 3.9.2012 lähtien, jolloin kyseisen ruohonleikkurin EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus laadittiin, 31.8.2013 saakka, joka oli kantajan mukaan sen viimeinen valmistuspäivä.

60 Kuten edellä 44 kohdassa on todettu, direktiivin 2006/42 7 artiklan ja erityisesti tämän säännöksen 2 ja 3 kohdan nojalla nimenomaan komission suorittama yhdenmukaistetun standardin viitteiden julkaiseminen Euroopan unionin virallisessa lehdessä antaa sille oikeudellisen merkityksen ja sen avulla koneiden valmistajien tai niiden valtuutettujen edustajien myymien standardin mukaisten koneiden oletetaan täyttävän samassa direktiivissä säädetyt ja kyseisen julkaistun yhdenmukaistetun standardin kattamat asiaa koskevat olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset. Voidaan ohimennen todeta, että järjestelmä oli pääasiallisesti sama – lukuun ottamatta yhdenmukaistetun standardin saattamista osaksi kansallisia standardeja – direktiivin 98/37, jonka 5 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettiin, että ”jos yhdenmukaistettu standardi, jota koskeva viittaus o[li] julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, kosk[i] yhtä tai useampaa olennaista turvallisuusvaatimusta, tämän standardin mukaiseksi rakennettua konetta tai turvakomponenttia o[li] pidettävä asianomaisten olennaisten vaatimusten mukaisena”, voimassa ollessa. Näin ollen, kuten julkisasiamies Campos Sánchez-Bordona on korostanut asiassa James Elliott Construction (C-613/14, EU:C:2016:63) esittämänsä ratkaisuehdotuksen 54 kohdassa, jonka komissio on maininnut istunnossa, yhdenmukaistettujen standardien julkaisemista koskevat päätökset ovat oikeudellisia toimia, joista voi nostaa kumoamiskanteen (ks. vastaavasti tuomio 27.10.2016, James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, 38–43 kohta). Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on täsmentänyt 25.5.2004 antamassaan määräyksessä Schmoldt ym. v. komissio (T-264/03, EU:T:2004:157, 91–94 kohta), että kyse oli yleisesti sovellettavista säädöksistä. Se päättelee tästä, että tällaisia julkaisuja koskeva järjestelmä on unionin toimielinten yleisesti sovellettavien säädösten järjestelmä.

61 On todettava, että direktiivin 2006/42 7 artikla koskee rajoituksetta yhdenmukaistettuja standardeja, joiden viite tai viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, eikä siinä rajoiteta sen ulottuvuutta ja sisältöä yhdenmukaistettuihin standardeihin, joiden viitetiedot olisi julkaistu tämän

direktiivin nojalla. Tämä säännös estää siten katsomasta, että direktiivin 98/37 nojalla suoritetut yhdenmukaistettujen standardien viitetietojen julkaisut on implisiittisesti kumottu samanaikaisesti kuin tämä direktiivi. Tästä seuraa, että yhdenmukaistetut standardit, joiden viitetiedot on julkaistu direktiivin 98/37 nojalla, kuuluvat direktiivin 2006/42 7 artiklan soveltamisalaan niin kauan kuin päätöstä, joka antaa niille oikeudellisen merkityksen siinä direktiivissä säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten täyttämistä koskevan olettaman aikaansaamisessa, jota sovellettiin silloin, kun kyseinen kone saatettiin markkinoille tai otettiin käyttöön – eli niiden viitetietojen julkaisua Euroopan unionin virallisessa lehdessä – ei ole nimenomaisesti kumottu. Tämä tulkinta on johdonmukainen direktiivin 2006/42 25 artiklan 2 kohdan säännösten kanssa, joiden mukaan ”viittauksia kumottuun direktiiviin [98/37] pidetään viittauksina tähän direktiiviin, ja ne olisi luettava liitteessä XII olevan vastaavuustaulukon mukaisesti”. Näillä säännöksillä pyritään yleisesti välttämään se, että oikeudelliset toimet tai säännökset, joiden soveltaminen oli alun perin sidottu direktiivin 98/37 säännöksiin, eivät menetä merkitystään pelkästään sen vuoksi, että direktiivi 98/37 on kumottu ja korvattu direktiivillä 2006/42, ja ettei mahdollisesti päädytä oikeudelliseen tyhjiöön (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 16.10.2003, Irlanti v. komissio, C-339/00, EU:C:2003:545, 35–39 kohta). Tässä tapauksessa direktiivin 2006/42 liitteessä XII olevassa taulukossa vahvistetaankin vastaavuus direktiivin 98/37 5 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ja direktiivin 2006/42 7 artiklan 2 ja 3 kohdan välillä, joihin yhdenmukaistettujen standardien julkaisut Euroopan unionin virallisessa lehdessä ovat peräkkäin perustuneet.

62 Tässä tapauksessa kysymys on siis siitä, onko yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 viitetietojen julkaisu, jonka komissio on alun perin suorittanut direktiivin 98/37 nojalla [ensimmäinen julkaisu 6.11.2007 (EUVL 2007, C 254, s. 52), viimeinen julkaisu 28.3.2009 (EUVL 2009, C 74, s. 55)] ja joka on voimassa direktiivin 2006/42 7 artiklan nojalla julkaisun kumoamiseen saakka – kuten edellä on todettu – kumottu nimenomaisesti ennen käsiteltävässä asiassa riidanalaista ajanjaksoa, joka alkaa 3.9.2012 (kyseessä olevan ruohonleikkurin EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen päivämäärä) ja ulottuu 31.8.2013 saakka (kyseessä olevan ruohonleikkurin valmistuksen lopettamispäivä kantajan mukaan), tai sen aikana. Voidaan palauttaa mieleen, että osapuolten kesken on kiistatonta, ettei tämä julkaisu voinut kuitenkaan enää pätevästi luoda olettamaa direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten täyttämisestä 1.9.2013 lukien markkinoille saatettujen tai käyttöön otettujen koneiden osalta kantajan näkemyksen mukaan tämän yhdenmukaistetun standardin version seuraavassa versiossa EN 60335-2-77:2010 vahvistetun käytöstäpoistamispäivän voimaantulon vuoksi.

63 Kun yleisesti sovellettavaa säädöstä ei ole implisiittisesti kumottu sen vuoksi, että se olisi ylemmäntasoisen myöhemmän oikeussäännöksen vastainen, ja kun sen julkaisemisen yhteydessä ei ole ilmoitettu rajoitetusta voimassaoloajasta, tällaisen toimen kumoaminen voi johtua vain toimivaltaisen viranomaisen uudesta päätöksestä, joka on julkaistu. Tältä osin on muistutettava, että oikeusvarmuuden periaate, joka on unionin oikeuden yleisperiaate, edellyttää, että unionin lainsäädännön on oltava selvä ja täsmällinen, ja varsinkin, että yksityisten on voitava ennakoida lainsäädännön soveltaminen (ks. vastaavasti tuomio 9.7.1981, Gondrand ja Garancini, 169/80, EU:C:1981:171, 17 kohta ja tuomio 22.2.1984, Kloppenburg, 70/83, EU:C:1984:71, 11 kohta). Erityisesti on niin, kuten 21.10.1997 annetussa tuomiossa Deutsche Bahn v. komissio (T-229/94, EU:T:1997:155, 113 kohta) on todettu, että oikeusvarmuuden periaatteen tarkoituksena on taata niiden tilanteiden ja oikeudellisten suhteiden ennakoitavuus, joihin unionin oikeutta sovelletaan. Tältä osin on olennaista, että toimielimet noudattavat antamiensa toimien koskemattomuuden periaatetta eli ne voivat muuttaa oikeussubjektien oikeudelliseen ja aineelliseen asemaan vaikuttavia toimia vain toimivalta- ja menettelytapasääntöjä noudattaen.

64 Tässä tapauksessa yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 perättäiset julkaisut Euroopan unionin virallisessa lehdessä eivät sisällä kunkin tällaisen julkaisun viimeistä voimassaolopäivää, vaikka ne on toteutettu direktiivin 2006/42 antamisen jälkeen. Myöskään mikään tämän jälkeen uuden direktiivin nojalla toteutetuista yhdenmukaistettujen standardien julkaisuista eikä mikään muu komission julkaisema asiakirja sisällä tietoja yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 julkaisun kumoamisesta lukuun ottamatta yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2010

viitetiedot sisältävien julkaisujen taulukkojen saraketta, jonka otsikko on ”Päivä, jona korvattavan standardin noudattamisesta johtuva vaatimustenmukaisuusolettamus lakkaa”, olevan huomautuksen 1 kautta. Asian mieleen palauttamiseksi tässä huomautuksessa todetaan, että ”yleensä korvattavan standardin noudattamisesta johtuva vaatimustenmukaisuusolettamus lakkaa päivänä, jona eurooppalainen standardointielin poistaa kyseisen standardin käytöstä” ja että ”tällaisten standardien käyttäjiä pyydet[iin] kuitenkin kiinnittämään huomiota siihen, että joissakin poikkeustapauksissa asia voi olla toisin”. Kuten aikaisemmin edellä 10 kohdassa on kuitenkin todettu, eurooppalainen standardointielin Cenelec on vahvistanut yhdenmukaistetussa standardissa EN 60335-2-77:2010 päivämäärän 1.9.2013 korvatun yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 käytöstäpoistamispäiväksi ja näin ollen viimeksi mainitun viitetietojen julkaisun kumoaminen on tapahtunut kyseisenä päivänä. Näissä olosuhteissa kyseessä olevan ruohonleikkurin yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 vaatimusten mukaisuus voi aikaansaada – päinvastoin kuin komissio ja Latvian hallitus väittävät – olettaman, jonka mukaan kyseinen kone täyttää direktiivissä 2006/42 säädetyt olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen osalta 31.8.2013 saakka tämä päivä mukaan luettuna.

65 Voidaan myös todeta, että komission puolustama kanta on lisäksi ristiriidassa sen järjestelmän rakenteen kanssa, joka näillä kahdella perättäisellä direktiivillä 98/37 ja 2006/42 on hyväksytty ja jolla pyritään ottamaan käyttöön koko unionin aluetta varten tehokas mekanismi, joka komission valtuuttamat standardointielimet yhdistämällä tekee mahdolliseksi valmistajille ja niiden valtuutetuille edustajille olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten noudattamisen niiden koneiden osalta, joita ne myyvät, sellaisessa ympäristössä, joka tuottaa niille tiettyä turvallisuutta ja yksinkertaistaa markkinoille saattamista kaikissa jäsenvaltioissa ja tuottaa huomattavat takeet myös yleisölle. Näiden elinten vahvistaman yhdenmukaistetun standardin, jonka viitetiedot on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, vaatimusten täyttäminen mahdollistaa valmistajille nimittäin selkeän menettelyn yhteydessä kyseisen yhdenmukaistetun standardin kattamien olennaisten vaatimusten mukaisuutta koskevan olettaman soveltamisen asianomaiseen tuotteeseen ilman, että tämä muodostaa valmistajan tai sen valtuuttaman edustajan ainoan mahdollisuuden osoittaa kyseisten vaatimusten täyttäminen. Sekä direktiivin 98/37 5 artikla että direktiivin 2006/42 7 artikla sisältävät tältä osin säännöksiä, joissa annetaan merkittävä asema julkaistujen yhdenmukaistettujen standardien mukaisuutta koskevalle järjestelmälle. Viimeksi mainitussa artiklassa jopa vahvistetaan sitä erottamalla mahdollisuus viitata näihin yhdenmukaistettuihin standardeihin edellä mainitun olettaman soveltamiseksi siitä, onko niiden soveltamiseksi annettu yhdenmukaistettuja kansallisia standardeja.

66 Komission väite, joka merkitsee sitä, että kaikki alun perin direktiivin 98/37 nojalla vahvistetut yhdenmukaistetut standardit menettävät vaikutuksensa direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten täyttämistä koskevan olettaman syntymisen suhteen, aiheuttaa tämän viimeksi mainitun direktiivin soveltamisen alkuvaiheessa käytettävissä olevien yhdenmukaistettujen standardien määrän hyvin merkittävää vähenemistä ja vahingoittaa siten järjestelmän tehokkuutta. Tältä osin ”[direktiivin 98/37] soveltamisalaan kuuluvien yhdenmukaistettujen standardien nim[ien] ja viitenumero[iden]” viimeinen julkaisu Euroopan unionin virallisessa lehdessä vuoden 2009 maaliskuussa sisältää 57 sivua (EUVL 2009, C 74, s. 4), kun taas vastaava ensimmäinen julkaisu direktiivin 2006/42 nojalla vuoden 2009 syyskuussa sisältää vain 26 sivua (EUVL 2009, C 214, s. 1) ja toinen vastaava julkaisu, joka on toteutettu juuri ennen direktiivin 2006/42 täytäntöönpanotoimenpiteiden soveltamisen alkamista 29.12.2009, käsittää edelleen vain 37 sivua (EUVL 2009, C 309, s. 29). Kun otetaan huomioon, että näiden julkaisujen yhdellä sivulla luetellaan keskimäärin noin kymmenen yhdenmukaistettua standardia, komission kanta johtaisi siihen, että direktiivin 2006/42 säännösten konkreettisen täytäntöönpanon ajankohtana vuoden 2009 joulukuun lopussa valmistajien käytettävissä olisi ollut noin 200 yhdenmukaistettua standardia vähemmän kuin direktiivin 98/37 soveltamisajan päättyessä sen olettaman olemassaolon osoittamiseksi, jonka mukaan niiden tuotteet ovat uudessa direktiivissä säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisia, mikä olisi ristiriidassa näillä kahdella perättäisellä direktiivillä yhdenmukaistettujen standardien vaatimustenmukaisuutta koskevalle järjestelmälle

annetun tärkeän tehtävän kanssa. On syytä korostaa, että on odotettava huhtikuun 2011 julkaisua (EUVL 2011, C 110, s. 1) ennen kuin löydetään vastaava määrä yhdenmukaistettuja standardeja, joiden viitetiedot on julkaistu näiden kahden direktiivin osalta.

67 Kahdella perättäisellä direktiivillä 98/37 ja 2006/42 hyväksytyn järjestelmän rakenteen vahingoittamista kuvaa täydellisesti kolme komission yksilöimää toisiaan seuraavaa ajanjaksoa, jotka esitetään edellä 54 kohdassa, minkä seurauksena konetyyppi, joka on ollut useita vuosia julkaistun yhdenmukaistetun standardin kohteena, olisi ”vailla yhdenmukaistettua standardia” merkittävän ajanjakson ajan (noin 15 kuukautta ”takaa työnnettävien sähkökäyttöisten ruohonleikkureiden” osalta) ennen kuin sille löytyisi uusi julkaistu yhdenmukaistettu standardi. Komission tulkinta ei tosin luo oikeudellista tyhjiötä, koska valmistajilla ja niiden valtuutetuilla edustajilla on muita keinoja kuin turvautuminen yhdenmukaistettuihin standardeihin, joiden viitetiedot on julkaistu, asiaa koskevassa direktiivissä säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten noudattamisen osoittamiseksi niiden koneiden osalta, joita ne haluavat myydä. On kuitenkin korostettava, että nämä muut keinot ovat vaikeampia. Näin ollen komission kanta ei edistä ainakaan tietyn ajanjakson kuluessa tavaroiden vapaan liikkuvuuden helpottamista sisämarkkinoilla turvaamalla samalla käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelun korkean tason, kuten direktiivin 2006/42 oikeudellisessa perustassa eli SEUT 114 artiklassa edellytetään.

68 On totta, kuten komissio on istunnossa korostanut, että eri näkökulmista direktiivissä 2006/42 säädetyt olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset ovat edistyneempiä kuin direktiivissä 98/37 säädetyt vaatimukset, mutta silloin oli komission tehtävänä tarvittaessa edistää sellaisen uuden yhdenmukaistetun standardin nopeaa käyttöönottoa tietyille uudessa direktiivissä tarkoitetuille konetyypeille tai muille laitteille, jonka avulla on mahdollista vastata näihin uusiin vaatimuksiin, ja ilmoittaa tarvittaessa erityistapauksissa, että direktiivin 98/37 nojalla julkaistun yhdenmukaistetun standardin perusteella ei ollut mahdollista luoda olettamaa näiden uusien vaatimusten mukaisuudesta. Direktiivin 2006/42 10 artiklassa säädetään lisäksi ”yhdenmukaistetun standardin riitauttamista koskeva[sta] menettely[stä]”, jonka jäsenvaltio tai komissio voi aloittaa ja jossa voidaan muun muassa päätyä siihen, että viittaus tai viitetieto kyseiseen yhdenmukaistettuun standardiin säilytetään rajoituksin tai poistetaan Euroopan unionin virallisesta lehdestä. Näissä tapauksissa komission olisi kuitenkin pitänyt ilmoittaa direktiivin 2006/42 nojalla yhdenmukaistettujen standardien nimien ja viitenumeroiden julkaisuun sisältyvien taulukoiden sarakkeessa, jonka otsikko on ”Päivä, jona korvattavan standardin noudattamisesta johtuva vaatimustenmukaisuusolettamus lakkaa”, eri päivä kuin käytöstäpoistamispäivä, jos kyseessä oleva yhdenmukaistettu standardi oli todella korvattu, tai sen olisi pitänyt ilmoittaa Euroopan unionin virallisessa lehdessä muulla asianmukaisella tavalla kyseessä olevan yhdenmukaistetun standardin viitetietojen julkaisun kumoamisesta siinä tilanteessa, että tätä standardia ei olisi vielä korvattu. Kuten edellä 64 kohdassa on todettu, erityisen maininnan puuttuminen direktiivin 2006/42 soveltamisalaan kuuluvien yhdenmukaistettujen standardien nimien ja viitenumeroiden julkaisuun sisältyvistä taulukoista tai muussa muodossa osoittaa päinvastoin sarakkeessa, jonka otsikko on ”Päivä, jona korvattavan standardin noudattamisesta johtuva vaatimustenmukaisuusolettamus lakkaa”, olevan huomautuksen 1 mukaisesti, että tämä päivä vastaa standardointielimen määrittämää käytöstäpoistamispäivää. Voidaan lisäksi todeta, että konedirektiivin, jonka ensimmäinen versio oli koneita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14.6.1989 annettu neuvoston direktiivi 89/392/ETY (EYVL 1989, L 183, s. 9), muutokset myös silloin, kun niitä on seurannut edellisten versioiden kumoaminen tai olennaisia täydennyksiä, eivät ole johtaneet edellisten versioiden voimassaollessa toteutettujen yhdenmukaistettujen standardien julkaisujen yleiseen kumoamiseen (ks. esim. EYVL 2000, C 252, s. 5).

69 Lopuksi on muistutettava, että sellaisen yhdenmukaistetun standardin mukaisuus, jonka viitetiedot on julkaistu direktiivin 98/37 nojalla direktiivin 2006/42 soveltamisaikana ja ennen päivää, jona sen aikaansaama olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisuutta koskeva olettama lakkaa, tuottaa nimenomaan ainoastaan olettaman näiden vaatimusten mukaisuudesta. Jos jäsenvaltio ja sen jälkeen komissio olisivat tältä osin katsoneet, että tällaisen yhdenmukaistetun standardin mukainen kone ei kuitenkaan täyttänyt direktiivissä 2006/42 säädettyjä olennaisia terveys- ja

turvallisuusvaatimuksia, mikään ei olisi estänyt niitä soveltamasta kyseisen direktiivin 11 artiklassa säädettyä suojalauseketta, kuitenkin niin, että todistustaakka näiden olennaisten vaatimusten noudattamatta jättämisestä on niillä.

70 Edellä esitetystä seuraa, että kantaja on perustellusti väittänyt, että kyseessä olevaan ruohonleikkuriin sovellettiin direktiivissä 2006/42 säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten mukaisuutta koskevaa olettamaa 3.9.2012 lähtien, jolloin sen EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus on laadittu, 31.8.2013 saakka, joka oli sen viimeinen valmistuspäivä kantajan ilmoituksen mukaan. Nimittäin yhdenmukaistettu standardi EN 60335-2-77:2006, jonka vaatimusten mukaisuutta kyseessä olevan ruohonleikkurin osalta ei ole kyseenalaistettu, on voinut luoda sille pätevästi näiden kahden päivämäärän välisenä aikana markkinoille saattamisen tai käyttöön ottamisen osalta olettaman kyseisessä direktiivissä säädettyjen olennaisten terveys- ja turvallisuusvaatimusten täyttämisestä siltä osin kuin se oli edelleen voimassa direktiivin 2006/42 nojalla – vaikka sen viitetiedot oli julkaistu direktiivin 98/37 nojalla – standardointielimen sitä seuranneen yhdenmukaistetun standardin vahvistamisen yhteydessä vahvistamaan sen käytöstäpoistamispäivään eli 1.9.2013 saakka, kun komissio ei ollut julkaissut Euroopan unionin virallisessa lehdessä mitään muuta tietoa.

71 Komissio on siis tehnyt oikeudellisen virheen hylätessään kantajan näkemyksen tältä osin. Koska riidanalainen päätös ei myöskään perustu – kuten edellä 59 kohdassa todetaan – konkreettiseen näyttöön siitä, ettei direktiivissä 2006/42 säädettyjä olennaisia terveys- ja turvallisuusvaatimuksia ole noudatettu, vaan pelkästään siihen, ettei kyseessä oleva ruohonleikkuri täytä yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2010 vaatimuksia, vaikka se, että ruohonleikkuri oli yhdenmukaistetun standardin EN 60335-2-77:2006 mukainen, tuotti edelleen kyseisenä ajanjaksona olettaman siitä, että se täyttää mainitut vaatimukset, kantajan esittämä toinen kanneperuste on hyväksyttävä ja riidanalainen päätös on kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

72 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut kantajan vaatimusten mukaisesti, mukaan lukien välitoimimenettelystä aiheutuneet kulut.

73 Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Latvian tasavalta vastaa näin ollen omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Latvian Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/42/EY mukaisesti toteuttamasta toimenpiteestä GGP Italy spa:n valmistaman ruohonleikkurin markkinoille saattamisen kieltämiseksi 10.6.2015 annettu komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2015/902 kumotaan.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Euroopan komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Global Garden Products Italy SpA:lle (GGP Italy) tässä oikeusasteessa ja välitoimimenettelyssä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

4) Latvian tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Gervasoni Madise Csehi

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä tammikuuta 2017.

Allekirjoitukset